

מצוינות אקדמית – מבנה העסקה ותגמול תומכי איכות

מחליטים

1. לבחון את מבנה ההעסקה והתגמול במערכת ההשכלה הגבוהה כדלקמן:
 - א. להטיל על יושב ראש הוועדה לתכנון ולתקצוב (להלן – ות"ת) להקים ועדה לנושא מבנה ההעסקה והתגמול במוסדות להשכלה גבוהה והמכללות האקדמיות המתוקצבים על ידי המדינה (להלן – המוסד או המוסדות).
 - ב. הוועדה האמורה בסעיף (א) לעיל (להלן – הוועדה) תבחן את הנושאים הבאים:
 - 1) גמישות ניהולית:
 - הדרכים להגברת הגמישות הניהולית ביחס לעובדי המוסדות, למשל בדרך של יצירת אפשרות להעסקה גם באמצעות חוזים אישיים וכן אפשרות להעסקת עובדים בקדנציות ביחס לתפקידים שמתאימים לסוג העסקה כאמור.
 - 2) תגמול דיפרנציאלי תומך איכות:
 - אפשרות לתגמול עובדי הסגל האקדמי במוסדות באופן דיפרנציאלי בהתאם למצוינות ולתרומה למוסד, המתבטאים בין היתר באיכות המחקר וההוראה של העובד והביקוש לכוחות המחקר וההוראה בתחומים השונים.
 - 3) אפשרות לשינוי אופן תקצוב המוסדות על ידי ות"ת בהתאם להמלצותיה של הוועדה ביחס למבנה ההעסקה והתגמול כאמור, תוך בחינת השלכות השינוי על משאבי ות"ת.
 - ג. בחינת הנושאים המפורטים בסעיף (ב) לעיל תיעשה, בין היתר, תוך התייעצות עם ראשי המוסדות ובחינת שינויים מסוג זה שנערכו במערכות אקדמיות בעולם.
 - ד. הוועדה תגיש המלצותיה, לרבות אבני דרך ולוח זמנים ליישומן, עד יום 1 בינואר 2007, באופן שיחולו על תקציב ההשכלה הגבוהה לשנת 2007 ואילך.
 - ה. הרכב הוועדה ייקבע בתיאום בין יו"ר ות"ת לממונה על התקציבים במשרד האוצר.
2. להטיל על הוועדה לבחון גם האם, לאור המלצותיה לגבי מבנה ההעסקה והתגמול כאמור, יש לשנות מהמלצות הוועדה להסדרת נושאי שכר של הסגל האקדמי לגבי המענקים האקדמיים, שהוגשו ליו"ר הוועדה לתכנון ותקצוב, לממונה על השכר ולסגן הממונה על התקציבים ביום 25 באוגוסט 2005 (להלן – ועדת המענקים האקדמיים). להטיל על יו"ר ות"ת להנחות את המוסדות כמפורט בהמלצות ועדת המענקים האקדמיים, בשינויים ככל שיידרשו לפי בחינת הוועדה כאמור.

דברי הסבר

רקע כללי נתונים כלכליים ותקציב

איכות המוסדות להשכלה גבוהה מתבססת, בין היתר, על איכות כוח האדם האקדמי ותפוקותיו. אף על פי כן, תנאי העסקת הסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה כמעט ואינם תלויים בתפוקותיהם המחקריות. כמו כן, מבנה ההעסקה מקשה אף הוא על הנהלות המוסדות לתמרץ מצוינות. כל אלה פוגעים בגמישות הניהולית במוסדות, ויוצרים מבנה ההעסקה קשיח ויקר, אשר אינו מתמרץ מצוינות, ומקשה על ההתמודדות עם בעיית יציאה של סגל אקדמי מישראל וחזרה של מדענים מחו"ל.

מערכת תגמול דיפרנציאלי לאנשי סגל מתקיימת במקומות רבים בעולם, למשל בארה"ב. במדינות מתקדמות נוספות ברחבי העולם (כגון, בריטניה, אוסטרליה וגרמניה) חלו שינויים בשנים האחרונות, למבנה העסקה אשר מאפשר תגמול דיפרנציאלי כאמור.

תקציב ההשכלה הגבוהה מחולק למוסדות על ידי הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת). מקור סמכויות התקצוב של ות"ת הוא החלטת הממשלה מס' 666 מה-5 ביוני 1977, בה הוגדרו תפקידי ות"ת. בין היתר נקבע שם כי ות"ת מוסמכת להציע את תקציב ההשכלה הגבוהה והיא בעלת הסמכות לחלקו בלעדית בין המוסדות. השתתפות המדינה בתקציבי המוסדות להשכלה גבוהה עומדת על סכום הגבוה מ-5 מיליארד ש"ח בשנה. לאור הבעיות המתוארות לעיל של מבנה ההעסקה הקיים באוניברסיטאות, ולאור הסכומים הניכרים שמשקיעה המדינה במערכת ההשכלה הגבוהה כמפורט, מוצע להטיל על יו"ר ות"ת להקים ועדה שתבחן את נושא מבנה

ההעסקה והתגמול במוסדות להשכלה גבוהה. עוד מוצע להטיל על הוועדה לבחון אם, לאור המלצותיה בנושא מבנה ההעסקה והתגמול, יש לשנות מהמלצות הוועדה שדנה בנושא המענקים האקדמיים של חברי הסגל ולהטיל על יו"ר ות"ת להנחות את המוסדות בהתאם.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין השפעה על מצבת כוח האדם במגזר הממשלתי.

ההיבט המשפטי

לא נדרש שינוי חקיקה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין החלטות קודמות בנושא.